

TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ İSTANBUL İL KOORDİNASYON KURULU TARAFINDAN DÜZENLENEN "YEREL YÖNETİMLER VE DEMOKRASİ" (İSTANBUL DENEYİ) KONULU FORUM-PANEL'DE İL KOORDİNASYON KURULU SEKRETERİ HASAN AKALIN'IN AÇILIŞTA YAPTIĞI KONUŞMA METNİ

Siyasi Partilerin sayın yöneticileri, Sayın Belediye Başkan adayları, Meslek kuruluşlarının sayın yöneticileri, Sayın basın mensupları, Sayın delegeler ve Sayın konuklarımız; ilk defa halkın vereceği kararların geçerli olacağına inanarak bu forum-panellerde İstanbul'un örgütlü kesimlerinden delegeleri toplayarak myaptığımız etkinliğimize hoş geldiniz.

Bati tipi bir demokrasinin ülkemizde de tüm kurumları ile işleyip işlemediği, TBMM'den en küçük halk birimlerine kadar tartışıldığı, zaman zaman demokrasinin geleceği için demokrasiye ara verildiği bir dönemden sonra, ara verenlerle farklı nedenlerden dolayı karşı çıkanların kıyasıya tartıştığı bir dönemde; Parti Başkanlarının, milletvekillerinin, çeşitli kurum ve kuruluşların yöneticileri ve de direk halkın çağrılı olarak biraraya gelip nasıl bir demokrasi, nasıl bir demokratik yerel yönetim istediklerini karşılıklı tartışarak ortak kararlara dönüştürmek son derece anlamlı ve anlamlı olduğu kadar da demokrasinin geleceği açısından umut verici.

"Demokrasinin geleceği için demokrasiye ara verildiği" iddia edilen dönemlerde, demokrosiden ne anladıklarını bilmediğimiz emekli subay, emekli astsubay, emekli memur, emekli muhtarların yerel yönetimlerin başına bizlere sormadan, bizleri yönetmek üzere atandığı günleri de hatırladıkça demokrasinin geleceği, yaşatılması ve tüm kurumları ile işler hale getirilmesi buraya katılan herkesin görevidir kanısındayım, tabii ki gerçek demokrasinin vazgeçilmez kurumlarından biri olan yerel yönetimlerin dre. Yerel yönetimler, siyaset bilimi ve kamu hukukunda; kaymakamlık, valilik gibi merkezi yönetimin yamndabir halk yönetimi olarak belirlenir.

Demokratik terbsiyenin yaratılması ve yayılması oradan başlar, halkın özlemi ve beklentileri orada tespit edilir, onlara yanıt orada bulunur, tartışılarak inandırılır, kısacası yaklaşımlar içten bir hizmet ve sevgiye dayanır.

Bu temel belirlemeden sonra toplumun gelişme süreci içerisinde yani günümüzde yerel yönetimlere gösterilen ilgi iki noktada toplanabilir.

a) Artan nüfus, sanayileşme, tarımsal üretimin artırılmasına yönelik yeni yöntemler, turizmin günümüzde önemli bir gelir kaynağı haline gelmesi, yerel yönetimlere direk bütçeden aktarılan pay ile emlak vergilerinin yerel yönetimlere bırakılması, yerel yönetimlere fiziksel planlama yetkisinin verilmesi, bilhassa da büyük şehirlerde spekülative rantların meydana gelmesi, bu

rantlara müdahale etmek, yönlendirmek ve ranttan pay alma istekleri ile enflasyon, işsizlik uluslararası ilişkiler gibi genel siyasi çözümlerin tıkanmaya başlaması,

b) Esas bizi ilgilendiren yanı ise toplumsal dinamiklerin demokrasi sorumluluğu duyarak yerel yönetimlerin demokratikleştirilmesini dolayısı ile de toplumun demokratikleştirilmesini sağlama eğilimleri ve ilgileridir.

Son yıllarda 3030 sayılı yasa ile birlikte demokratikleşme adı altında yerel yönetimlere devredilen yetkiler ve güçlendirici olanaklar aslında yerel yönetimlere değil direk büyükşehir belediye başkanlarına verilmiş olup sonuçları itibariyle hem halkın hem de meclislerin irade ve denetiminden uzak krallık rejimi haline dönüşmüştür. Bu yetkinin sorumsuzca ve duyarsızca kullanılması kentlerin korunması gereken tarihi kimliğini kaybetmesine, halkın sosyal istem ve ihtiyaçları yerine belediye başkanlarına bir dahaki seçimlerde kazanma şansını artıracak prestij kazandıracak, flaş ve gösterişli yapıların üretilmesine yol açmıştır.

Yap-işlet devlet modeline uyularak hazırlattırılan fiziksel planlamalar, yağmalanan kent toprakları, tahrip edilen tarihi kent dokusu ve sonuç olarak spekülative rant gelirleri.

3030 sayılı yasanın antidemokratik 14. maddesi Belediye başkanına ilçe belediye ve meclislerinden gelen, Büyükşehir Belediye meclislerinden gelen tüm kararları uygulayıp uygulamama yetkisini vermiştir. Bu yetki halkın oyu ile seçilen organları hiçe saymak, dolayısı ile de halkı hiçe saymak demektir. Bu yetkiye dayanılarak Bedrettin Dalan'ın özel talimat notu ile 600 milyon lira ödenerek STFA ya "İstanbul Ulaşım Master Planı" yaptırılmıştır. Planın raporunda DPT'nin de yapımına karşı olduğu 3. Boğaz Köprüsü'nün gerekli olmadığı Bedrettin Dalan'a verilen brifingde belirtilmiştir. Rapor sonuçlarını beğenmeyen Bedrettin Dalan tahmin ederim aynı yetkileri kullanarak sayısal değerlerin değiştirilerek köprünün gerekli olduğunu bildirir raporun 15 gün içerisinde hazırlanmasını ister, 20 gün sonra İstanbul'a 3. köprünün yapılacağını bildiren rapor Büyükşehir Belediyesi'ne verilir, çünkü köprü İngilizlere önceden verilmiştir.

Uluslararası tekellerin, İstanbul, Ankara, İzmir gibi büyük kentlerimizin gıda-ulaşım-altyapı-su-enerji gibi temel ihtiyaçlarını, sömürü ağları içine alma heveslerinin

yoğunlaştığı bu dönemde bilimsel raporlar ve DPT görüşü alınmadan "üçüncü köprüyü İngilizlere verdim" diyebilen bir belediye başkanının, gücünü kimden aldığı ve kimlerin çıkarlarının savunucusu olduğu, ülkemizin, bağımsızlığımızın ve demokrasinin temel sorunlarından biridir.

Kaynak savurganlığı her vatandaşın kolaylıkla görebileceği bir biçimde devam etmektedir.

Yakın ve partili çevrelere çıkar sağlamak için yapıldığı iddia edilen bu yatırımlar sonucu İstanbul'da bir çok ilçe belediye bütçesi açık vermektedir.

Belediyeler, kaynaklarını verimli kullanmamaları sonucu ödeme güçlüğüne düşmüş, kamu müteahhitlere 1,5 trilyon borçlanmış ve 50 müteahhidin iflasına sebep olmuştur.

TEK, PTT, İETT gibi kurumlar ile belediyeler arasında da hizmetlerin yürütülmesi sırasında koordinasyonsuzluk mevcuttur. Belediyelerin kısa süre sonra bozulma ihtimali olan yerlerde geçici çalışmalar ve yatırımlar yapmaları, sökülüp tekrar monte edilebilecek ve büyük zarar getirmeyecek malzeme kullanmaları gerekmektedir. En pahalı malzemelerle, renkli taşlarla, beyaz çimento ile yapılan kaldırımlar ertesi gün başka kuruluşun çalışmaları nedeni ile bozuluyor, yakında doğal gaz geldiğinde gene aynı durum yaşanacaktır.

Demokratik ve katılımcı yerel yönetim anlayışının hakim olacağı yerel yönetim uygulamalarında bu olumsuzlukların yaşanmayacağına inanıyoruz ve diyoruz ki Demokrasi büyükşehirlerden başlayacaktır. Şöyle ki şu anda Büyükşehir statüsü ile yönetilen; İstanbul, Ankara, İzmir, Adana, Bursa ve Konya illerinin nüfusla toplamları: 16.286.000, halen statüyü hakketmiş olan; Antakya, Mersin, Manisa, Samsun, Zonguldak illerinin nüfusları toplamı: 5.239.000, Yakın gelecekte Büyükşehir olacak, Antalya, Balıkesir, Erzurum, Gaziantep, Kayseri ve Kahramanmaraş illerinin nüfusları toplamı: 5.327.000 olup tümünün toplam nüfusu ise 26.852.000'dir. Ülkemiz nüfusunu 51.000.000 olarak düşünürsek nüfusun % 50'si belli sayıda ilde yaşamaktadır. Bu illerde kararlara, üretim ve uygulama süreçlerine katılan, denetleyen bir yerel yönetim örgütünü hayata geçirmekle ülkenin % 50'sinde demokrasiyi ve demokratikleşmeyi kalıcı hale getireceğimize inanıyor ve diyoruz ki;

a) 3030 sayılı yasanın 14. maddesinin Belediye başkanına verdiği meclislerin üstündeki antidemokratik yetkileri ile 9. maddedeki Belediye Başkanlarının İçişleri Bakanlığı'nca görevden uzaklaştırma yetkisi kaldırılmalı, yetkiler Belediye Meclislerince ve bağımsız yargı organlarınca kaldırılmalıdır.

Merkezi yönetimin yerel yönetimler üzerindeki tüm politik baskı ve tasarrufları kaldırılmalı, yerel yönetimler özerk olmalıdır.

b) Fiziksel planlama hazırlanırken halkın ve meslek kuruluşlarının planlama hiyerarşi ve süreçlerinde görüşleri alınmalı ve katılımları sağlanmalıdır.

Ayrıca:

ELEKTRİK MÜHENDİSLİĞİ- 364

- Halkın; örgütlü olarak karar verme mekanizmalarında yer alabildiği, katılım ve denetime açık örgütlenme biçimine sahip bir yerel yönetim,

- Halka sunulacak hizmetlerin, halkın onayından geçtiği bir yerel yönetim,

- Açıklık ve saydamlığı ilke edinmiş bir yerel yönetim,

- Halkı bilgilendirme ve bilinçlendirme görevini doğrudan üstlenen bir yerel yönetim,

- Görevlerini yerine getirmeyen ya da kötüye kullanan yerel yöneticilerin belde halkının istemi çerçevesinde demokratik hukuk kuralları içinde görevden alınmasını sağlayacak mekanizmaların oluşturulduğu bir yerel yönetim amaçladığımızı,

- TMMOB ve organları bu süreçte halkın referans alabileceği ikincil örgütler olarak halkın bilgilendirilme kanallarından biri olacağını,

- Mühendis ve mimar üyeleri ve organları ile TMMOB'nin yerel seçimlerdeki uygulamaları izlemek, halkın bilgisine sunmak, kamuoyunun sağlıklı oluşumunu sağlamak için görevlerinin olduğunu ve bu çerçevede TMMOB'nin denetleme işlevi de dahil olmak üzere HALKIN HİZMETİNDE olmak için gerekli çalışmaları yapacağını belirtir, Forum-Panel etkinliğimizin İstanbul kentine ve ülkemize yararlı kararlar üretmesini diler, hepinize saygılar sunarım.

FORUM KARARLARI-1

GEÇMİŞTEN GELECEĞE KENT YÖNETİMİ VE DEMOKRASİ

TMMOB İstanbul İl Koordinasyon Kurulu'nca düzenlenen Yerel Yönetimler ve Demokrasi panel ve forumlarının 17 Şubat 1989 Cuma günü yapılan birinci oturumunda delegeler panelin ve tartışmaların ışığında aşağıdaki görüşleri belirlemişler ve kararları almışlardır.

- Kentlerin ekonomik-sosyal ve kültürel fonksiyonlarının ve özelliklerinin bir bütün olduğunun, tarihinden ve toplumsal özelliklerinden kaynaklanan kimliğinin korunmasının, sağlıklı gelişmesinin önkoşulu olduğunu,
- UNESCO'nun 1988-1997 yıllarını "Kültürel Gelişmenin On Yılı" ilan ettiğini anımsatarak ve yine UNESCO'nun

"Yalnızca maddi ekonomik, bilimsel, teknolojik gelişmeyi ve yaşam koşullarının iyileştirilmesini hedefleyen bir kalkınmanın yeterli olmadığı"

"Refah, gelişme ve mutluluğun, önceden belirlenmiş bir plana ve bir örnek şemalara göre ithal edilemez olduğu"

"Kültürel yaşama katılmanın, gerçekte herkesin kamu yaşamına ve toplum kalkınmasına katılma

anlamına geldiği"

"Kültürel haklarından yeterince yararlanamayan insanların bulunduğu yerde, bir kültür demokrasinden ve hatta gerçek anlamıyla siyasi demokrasiden söz edilemeyeceği" kararlarını anımsatarak:

Demokrasinin geleceğinin ve kalkınmanın ana eksenlerinden biri olan kültürel kalkınmanın, bir yaşama biçimi olarak kentlerde biçimleneceğini belirterek;

1 - Çağdaş ve demokratik kentin ancak:

- Sosyal kesimler düzeyinde; işçi ve memur sendikaları, esnaf ve sanatkar örgütleri, meslek örgütleri vb.
- Kent sorunları düzeyinde; Tüketici koruma örgütleri ve birlikleri, kooperatif örgütler birlikleri, çevre kültür örgütleri ve birlikleri, halk ve çevre sağlığı örgütleri vb.
- Mekanlar düzeyinde; manalle yardımlaşma, dayanışma ve çevre düzenleme örgütleri. Organize olmaları ile mümkün olduğunu ve Yerel Yönetimlerin, bu örgütlenmelerin oluşmasında sorumlu olduğunu belirtir ve bu örgütlerin bir an önce oluşmasını sağlama doğrultusunda aydınları, meslek örgütleri mensuplarını, sendikacı çalışanlar, ayırım yapmaksızın siyasi partilerin üyelerini ve teşkilatlarını sorumlu sayar.

2- örgütlü ve organize bir toplum yapısının oluşturulmasında, güdümlü olmayan bağımsız bir iletişim ağının vazgeçilmez önkoşul olduğunu belirterek;

- Maddi temelini örgütlü halk kesimlerinin, sendikaların ve meslek örgütlerinin temsilcilerinin oluşturacağı günlük, haftalık gazetelerin çıkarılması girişimlerinin başlatılmasını,
- Yine aynı kesimlerin özerk kent televizyonunu hayata geçirmek için başta yasal olmak üzere her türlü girişimde bulunmaları gereğini ivedi görev olarak belirler.

3- Organize olmuş ve sürekli bir iletişim ağı içinde sorunlarını tartışan kent halkının, karar alma ve özellikle uygulama yaşatma sürecine etkin katılımının evrensel kültür ortamında özgün demokrasi modeli yaratacağını belirterek,

Kentin ekonomik, sosyal, kültürel gelişmesinin anayasası olan Temel Nazım Planını oluşturacak, her kente ilişkin bu özgün planı sürekli olarak geliştirecek "özerk Nazım Plan" örgütünün bir an önce kurulmasını,

Ancak bu Temel Nazım Plan ve ülke fiziki planının doğrultusunda, merkezi idarenin vesayetinden bağımsız, ama ülke kalkınmasının hedefleri ile uyumlu, özerk belediyelerin ve belediye birliklerinin kurulabileceğini ve gereğini belirtir. Belediyelerin Encümenler Komisyonu, Koordinasyon gibi organlarının seçilmiş üyelerden oluşmasını demokrasinin gereği olarak görür.

Doğa değerlerinin, kıymetli tarım alanlarının ve ormanların, tarihi ve doğal SIT'lerin korunması ve

yaşatılması ile ilgili yasa ve kuruluşların; siyasi iktidarlar ve belediyeler üstü bir statüde olması zorunluluğunu,

Kültür ve doğa değerlerinin, Nazım Plan örgütünün temel hareket noktası olduğunu vurgular.

Doğal ve kültürel çevreden yararlanma hakkının, evrensel insan haklarından olduğunu belirterek, kişi ve kuruluşları, bu hakkı aktif olarak kullanmaya çağırır.

5- Yukarıdaki temel kararlar doğrultusunda, kişiler ve kuruluşlar arasında somut projelere dayalı, kitlelere örnek olacak başarı şansı yüksek işbirliği programlarını başlatmasını öngörür.

FORUM KARARLARI - 2

BÜYÜKŞEHİR BELEDİYELERİNİN YÖNETİMİ

TMMOB İstanbul İl Koordinasyon Kurulu'nca düzenlenen Yerel Yönetimler ve Demokrasi panel ve forumlarının 18 Şubat 1989 Cumartesi günü birinci oturumunda delegeler, panelin ve tartışmaların ışığında aşağıdaki görüşleri ve kararları almışlardır.

1 - "MONARŞİK" YETKİLER GETİREN 3030 SAYILI YASA DEĞİŞTİRİLMELİDİR.

1985'de yürürlüğe giren 3030 sayılı Büyükşehir Belediyelerinin Yönetim Hakkındaki Yasa, 1930'da yürürlüğe giren ve bugün de "Büyükşehir Statüsü" dışında kalan 2000'e yakın beldede uygulanan Belediyeler Yasası'ndan daha geri ve anti-demokratik kurallar taşımaktadır. "Demokratikleşme" ile ilgisi olmayan, ülke nüfusunun yarısına yakın kesimini "Monarşik" bir yönetim altına sokan bu yasa ve bağlı yönetmelikleri uygulanmadan kaldırılmalıdır. Yerine 1580

sayılı yasadaki "Cumhuriyetin Temel İlkelerine Saygılı" kuralları, daha çağdaş ve demokratik katılım ve denetime açık bir niteliğe kavuşturacak yasal düzenlemelere gidilmelidir. Bundan hareketle;

- Belediye encümenlerinde, ilgili bürokratların yanı sıra, belediye meclis üyelerinin de yeniden ve ağırlıklı olarak yer alması, kararlarda söz ve oy hakkına sahip olmaları sağlanmalıdır.
- Yerel Yönetim uygulamalarıyla ilgili komisyonlarda, yönetimdeki görüşün yanı sıra, muhalefet temsilcilerinin de yer alması ve komisyon çalışmalarına etkin olarak katılmaları yasal güvenceler altına alınmalıdır.
- Kamu hizmetleri, kamu kuruluşları eliyle yapılmalı, özel sektörle kurulacak işbirliğinde demokratik denetim ve kamu yararını gözetken kurallar getirilmelidir.

2- KENTSEL RANTLAR KAMUYA AKTARILMALIDIR

Kentlerdeki arsa ve arazilerdeki değer artışlarının, birinci derecede yerel yönetimlerin imara yönelik karar ve uygulamaları sonunda oluştuğu gerçeği göz önüne alınarak;

- Bu artıştan elde edilen temel barınma ve işyeri olarak kullanılanları dışında kalan speküla-tif kazancın vergilendirilmesi,
- Verginin yerel yönetimlerce toplanarak, tekrar kente yönelik hizmetlerde değerlendirilmesi için gerekli düzenlemelere gidilmelidir.

3- DIŞA BAĞIMLILIĞI VE BORÇLANMAYI ARTIRAN UYGULAMALAR TERKEDİLMELİDİR

Belediye gelirlerinin yetmeyeceği projeler için, dış finansman yoluyla karşılanma yoluna gidilmektedir. Bu türden olan Metro, Doğal gaz, su ve kanalizasyon projeleri için yabancı firmalar, projeyi üstlenmenin yanında finansmanını temin etmeyi de kabul etmektedirler.

Dış borç kanburu hızla büyüyen Türkiye'ye bir de Yerel Yönetimlerin yeni borçlar eklemesinin üzerinde dikkatle durulmalıdır.

Öz kaynakları gelişkin belediyeler, demokrasinin gelişimi açısından da önem taşıdığından;

- Kentsel değerlerin ve toplumun kendine ait zenginlikleri belirli bir süre için dahi olsa özel çıkar çevrelerinin kullanımına sunan "yap-işlet-devret" formülünden ve bu formüle dayanılarak başlatılan ya da başlatılmak üzere olan yatırımlar derhal iptal edilmelidir.
- Büyük yatırımlar, dış finansman çevrelerinin arzu ve istemleri doğrultusunda değil, ulusal çıkarlar ve bilimsel veriler ışığında kararlaştırılmalı, buna örnek olarak üçüncü köprü ve bağlı otoyollar gibi bağımlılığı ve yıkımları körükleyecek projeler yerine, metro-tüp geçit gibi uzun sürede kesin çözümler sağlayacak yatırımlara önem verilmelidir.

4- HUKUKA AYKIRI TUTUMLARIN "İŞ BİTİRİCİ" OLARAK ADLANDIRILIP, YASA DIŞLIĞININ MEŞRULAŞMASI ÖNLENMELİDİR.

Yerel Yönetimler oluşum, işleyiş ve uygulamalarıyla demokratik ilkelere, hukuka bağlı olmalıdır. Toplumun çağdaş, demokratik istem ve özlemlerini, uygarlık gereklerini yerine getirmelidir.

Bu bağlamda;

- Yerel Yönetimlerde hukuk dışı uygulamalara son verilmelidir.
- Yerel Yönetimlerin oluşumundan, işleyiş ve uygulamalarına kadar her aşamasında demokratik ve

hukuki denetim süreci işletilmelidir.

- Yerel yönetimler iş işleyişlerinde, mahalle birimlerinden belediye meclisine kadar üretilen kararlar demokratik ilkelere uygun olmalıdır.

Meslek kuruluşlarının hukuk dışı, bilim dışı uygulamalar karşısında dava açma yetkilerinin geri alınması tasalarından vazgeçilmelidir. Kentte yaşayan tüm sosyal, ekonomik ve mesleki katmanların ortak çıkar ve istemleri etrafında biraraya gelmeleriyle oluşmuş sivil toplum örgütlerinin yargı yolu ile Yerel Yönetimler üzerindeki hukuki denetiminin önündeki engeller kaldırılmalı, bu örgütlerin "danışmanlık düzeyinde değil" sorumluluk düzeyinde kenti ilgilendiren kararlara katılmaları yeni yasal düzenlemelerde göz önüne alınmalıdır.

SONUÇ

Forum; "salt verilmiş sözlerin güvence sayıldığı bir demokrasi" anlayışını red etmekte, bu anlayış içinde, yürürlükteki yasalarla iş başına gelecek yerel yöneticilerin, gerçekten demokratik bir işleyiş sergileyemeyceklerine inanmaktadır.

Bu nedenle;

Öncelikle, yukarıda sıralanan ve demokrasi ile bağdaşmayan sistemin değiştirilmesini, böylece, demokratik kent yönetiminin "seçileceklerin iradesine" değil, "kuralların kurumlaşmasına" bağlanması gerekliliğini önemle vurgular.

FORUM KARARLARI - 3

DEMOKRATİK KENT MODELİ ARAYIŞI

TMMOB İstanbul İl Koordinasyon Kurulunca Düzenlenen Yerel Yönetimler ve Demokrasi Panel ve Forumlarını 18 Şubat 1989 Cumartesi günü yapılan ikinci oturumunda delegeler panelin ve tartışmaların ışığında aşağıdaki görüşleri belirlemişler ve kararları almışlardır.

1- KAYNAKLARI "TÜKETEN" DEĞİL, "ÜRETEK" VE "TÜKETEN" KENT MODELİ İLE DEMOKRATİKLEŞME

Kent sorunlarını ülkenin genel sorunlarından ayırmanın olanağı yoktur. Ülkemizin temel sorunu ise sosyal, siyasal, ya da ekonomik alanlardaki sorunlar açısından, yeterli ve gerekli sanayileşme olanağının bulunamayışıdır.

Buna bağlı olarak kentler de "üreten" bir niteliğe kavuşmamaktadır ve ülkemizdeki "kentleşme", batıdakinden farklı olarak, aynı anda "sanayileşme" anlamına ve kanununa da gelmemektedir.

Bugün, metropollerimizde biriken işçi ve emekçilerin

çoğunluğunun, büyük sanayi kuruluşlarından çok, hizmet ve istihdam sektöründe istihdam olmaları, resmi istatistiklerdeki "işsiz" ya da "iş belli olmayan"ların milyonları bulması, bu olgunun en açık göstergesidir ve "her kentleşmenin sanayileşmeyi getirmediğini" kanıtlamaktadır.

Bu "Türkiye'ye özgü" durum dikkate alınarak, kentlerimizi kaynakları "tüketen" değil, daha çok "üreten" ve ürettiği oranda tüketen bir yapıya kavuşturabilmek için;

a) plânlı,

b) devlet -ya da kamu kesimi- öncülüğünde bir sanayileşme politikasını ödünsüz uygulamak zorunludur.

Bu politikanın yerel yönetimlerde yaşama geçirebilmesinin birincil koşulu ise, demokratik ve katılımcı bir yönetim erkinin gerçekleştirilmesidir. Toplumun tüm kesimlerinin istem ve beklentileri doğrultusunda bir kent organizasyonunun sağlanabilmesi yönünde;

- Yurttaşların yerel olarak bulunduğu toplumun yönetimine en etkin biçimde katılabilmesinin yöntemleri geliştirilmelidir,

- Mahalle ve köy muhtarlıkları, o yerleşme biriminin yönetimine, sakinlerinin etkin biçimde katılmalarını sağlayacak biçimde yeniden düzenlenmelidir.

- Nüfusu 10 bini aşan mahallelerde, mahalle kurulları ve başkanları ile yeni bir yönetim kademesi oluşturulmalıdır.

-Anakent yönetimindeki illerin ilçelerinde, her mahalle, belediye meclisinde nüfusuna oranla temsil edilmeli, her mahalle başkanı, ilçe belediye meclisinin doğal üyesi olmalıdır, ilçe belediye başkanları da anakent belediye meclisine katılmalıdırlar.

- Tüm siyasi görüşlerin, eksiksiz olarak yerel meclislerde temsilcilerinin bulunabilmesi için "demokratikleşme süreci" hızlandırılmalı, düşünce üzerindeki yasaklar kaldırılmalıdır.

- Belediye meclislerinde değişik siyasi partilere ait üyelerin, partilerinin aldıkları oy oranında yer alması için, seçim sistemindeki barajlar ve diğer kısıtlamalar kaldırılmalıdır.

- Belediyelerde; anakent belediyesinin ilçe belediyeleri ve İç İşleri Bakanlığı'nın belediye üzerindeki vesayeti kaldırılmalıdır.

- Anakent belediyesi genel sekreteri, başkanın teklifi ile yerel meclisler tarafından seçilmelidir.

- Seçimle gelen üyelerden oluşan il genel meclislerine, atanma ile gelen valinin başkanlık ettiği sistemden vazgeçilmeli, il genel meclisleri, kendi başkanlarını, aralarından kendileri seçmelidir. Böylece, yerel sorunlar üzerinde merkezi karar alma erkinin demokratik olmayan etkileri ortadan kaldırılmalıdır.

Yukarda özetlenen önlem ve kurullarla, demokratik işleyişi ve toplumsal katılımı güçlendirilmiş bir yerel yönetim erki içinde alınacak planlı kentleşme kararlarıyla sanayileşme ve şehirleşmenin dengeli ve uyumlu gelişmesi sağlanabilecek, kentsel rant kanununun denetimi altında beldenin kalkınmasına yönelik olarak değerlendirilebilecektir.

2-"KENT KÜLTÜRÜ" DEMOKRATİK KENT OLUŞUMUNUN VAZGEÇİLMEZ ÖGESİDİR. GÜÇLENDİRİLMELİDİR

Yerel yönetimler Dünya'da ve Türkiye'de, merkezi gücün yetkilerini üleşerek, demokratik gelişmede de en önemli payın sahipleri olmuşlardır. Seçilmiş yöneticilerin atanmış yöneticilerden toplum nezdinde daha "üstün" tutulmaları ve atamaların da giderek "seçilmişler" tarafından yapılması, yerel yönetimlerde "kent kültürünün" temel etkilerini oluşturmuşlardır.

Kentte üretilen ve tüketilen mal ve hizmetlerle, kültürel ve sosyal ilişkilerdeki yoğun kitlesel katılımlar, demokratik kent oluşumunda "kent kültürünün" ağırlıklı önemini sürekli artırmaktadır.

Bu evrensel olgunun ışığı altında;

- Yerel yönetimler, "kendilerini seçerek göreve getiren kentlilerin" de o kentin sorunlarına sahip çıkmalarını ve sorumluluk duygularını canlı tutmasını sağlayacak etkin çalışmalar içinde bulunmalıdır.

- Kente hizmetle "kentliye hizmetin" eş anlamlı olduğu sürekli gündemde tutulmalıdır.

-özellikle kentin bütününü etkileyecek büyük projelerde, halkın çeşitli kesimlerini temsil eden diğer sivil toplum örgütlerinin eğilimlerinin alınması yönünde etkinlikler planlanmalı, bölgesel ya da mahalle ölçeğindeki uygulamalarda da doğrudan halkın katılımını güçlendirecek ilişki-iletişim programları yaşama geçirilmelidir.

Sonuç olarak; Kent halkı, beş yılda bir salt oy vererek değil, yaşanılan ortamda kent sorunlarını bilen, tartışan, irdeleyen ve çözüm yollarına demokratik yöntemlerle katılabilen, kısaca kent kültürü gelişmiş bir toplum yükselmelidir.

Bunun için de en büyük sorumluluk ve görev, yine yerel yönetimlere düşmektedir.

DEKLARASYON

TMMOB İstanbul İl Koordinasyon Kurulu'nca 17/19 Şubat 1989 günlerinde "Yerel Yönetimler ve Demokrasi" (İstanbul Deneyi) Forum ve Panellerine katılan konuşmacı ve konuk delegeler; ~ üç gün süren toplantılarda alınan forum kararları ve "bu kararlar etrafında yapılan görüşme ve tartışmaların ışığı altında; aşağıda belirtilen ilke ve görüşlerin kamuoyuna duyurulmasında ve ilgili tüm kişi ve kuruluşlardan, gerekli çalışmaları yapmalarının istenmesinde karar birliğine varmışlardır.

1-3030 SAYILI YASA VE BAĞLI YÖNETMELİKLERİ İPTAL EDİLMELİDİR

26 Mart 1989 Yerel Yönetim seçimlerine, 1984 sonrası yürürlüğe giren ve son beş yıllık uygulamalara damgasını vuran "yeni" imar ve belediye mevzuatı ile gidilmektedir. Bu mevzuat ve özellikle 3030 sayılı Büyükşehir Belediyelerinin yönetimi hakkındaki yasa, başta İstanbul olmak üzere, bir dizi büyük kentimizi, "demokratikleşme" adı altında doğrudan belediye

başkanlarının kişisel tasarruflarıyla oluşan "monarşik" bir yönetim tarzı içine itmiştir.

Bilimin, hukukun ve kamu yararının açıkça ve "özgürce" çiğnenerek yapılan yanlış uygulamaların dayanağı ve "yasal güç kaynağı" olan bu yasa ve bağlı yönetmelikleri değiştirilmeden, yerel yönetimlerde istenilen "saydamlık" gerçekleşmeyecek, "demokratikleşme" kurumlaşamayacaktır.

Forum ve panellere katılan konuşmacı ve konuk delegeler, "verilmiş sözlerin, demokrasinin güvencesi olamayacağını" yapılması gerekenin "sistemde ve karar süreçlerinde demokratik kuralları kurumlaştırmak olduğunu" bir kez daha ilgililere anımsatmayı görev bilirler.

2- DEMOKRATİK DENETİMİ DAHA DA KISITLAYACAK YASA TASARILARI GERİ ÇEKİLMELİDİR

İdari Yargılama Usulü Hakkındaki Yasa ile Kamulaştırma Yasası'nda yapılmak istenen değişikliklere ilişkin tasarılar TBMM'nin gündeminde bulunmaktadır.

Her iki tasarıda da, idarelerin keyfi, bilime ve kamu yararına aykırı uygulamalarına karşı, kamu görevi yüklenmiş meslek odalarının ve ilgili diğer demokratik kişi ve kuruluşların hukuksal yollarla denetim erklerini kullanabilme olanakları ellerinden alınmaktadır.

Kentlerimizdeki monarşik yetkilerin daha da denetimsiz uygulanabilmesini hedefleyen bu tasarılar "26 Mart 1989 Yerel Seçimleri öncesindeki sıcak politik ortam içinde asla gözden kaçırılmamalı" ve demokratik kuruluş ve partiler demokratikleşme sürecini daha da geriye doğru kesintiye uğratacak ve tasarıların TBMM'de reddedilmesi için üzerlerine düşen görevi yerine getirmelidirler.

3- İL GENEL MECLİSLERİ, SEÇİLMİŞ BAŞKANLARCA YÖNETİLMELİDİR

26 Mart 1989 günü seçilecek temsilcilerden oluşacak olan İl Genel Meclisleri, yürürlükteki yasalar uyarınca, atanmış bir yönetici tarafından yönetilecek, valinin başkanlığı altında toplanıp, çalışacak, karar üreteceklerdir.

Yerel yönetimlerdeki "demokratikleşme" süreci önünde ciddi bir engel ve çelişkili bir yapı oluşturan bu durum giderilmeli, İl Genel Meclisleri de, belediye meclisleri gibi, seçilmiş başkanlara sahip olmalı, yöntem olarak ise, İl Genel Meclisi'nin başkanını kendi arasından seçebilmesi için gerekli yasal değişiklikler yapılmalıdır.

4-"PLANLAMA HİYERARŞİSİ" İMAR YASASI'NDA YER ALMALIDIR

Büyükşehirlerimizde ve özellikle İstanbul'da son beş yılda uygulanan ve kentin genel çıkarları yerine, iç ve dış sermaye gruplarının istem ve özlentileri doğrultusunda yapılan planlamalar, 3030 Sayılı yasadaki "monarşik" yetkilerin yanı sıra, İmar Yasalarındaki "planlama hiyerarşisini disipline etmeyen" boşluklardan yararlanılarak yürürlüğe sokabilmektedir.

Aynı nedenlerle, planların "denetlenmesi" sürecinde de, bilimin ve hukukun gereği olan demokratik katılımlar dışlanmakta, kentlerimiz ülke ve kamu yararına tamamen aykırı imar uygulamalarına teslim edilmektedir. İstanbul'un Büyükşehir statüsüne ve bağlı olarak Anakent Belediye Başkanı'nın yönetimine bağlanmasıyla birlikte, Nazım Plan Bürosu'nun kapatılması ve metropoliten planlama anlayışlarından uzaklaşıp, şehircilik bilimine tümüyle aykırı "bölgesel plan değişiklikleri" sürecine girilmesi rastlantı sayılamaz. Forum ve panellere katılan delegeler, yukarıdaki saptamaların ışığı altında, 3030 sayılı yasadaki bu bilim dışı uygulamalara olanak sağlayan yetkilerin kaldırılmasına koşut olarak, değiştirilmesi için yeni tasarılar hazırlanan İmar Yasası'nda da "planlama hiyerarşisini" kesin disiplin altına alacak kuralların getirilmesini önermeyi görev bilirler.

buna göre;

- "Ülke fiziksel planlaması" imar mevzuatına girmeli ve D.P.T. tarafından hazırlanarak, TBMM'nin onayı ile yürürlüğe sokulmalıdır.
- Ülke fiziksel planlamasına bağlı bölge planları düzenlenmeli, Çevre Düzeni Nazım Planları, bu bölge planlarındaki genel kararlar ışığında hazırlanmalıdır.
- Büyükşehirler için metropoliten nazım planlar, diğer şehirler için de nazım planlar; yerel meclisler, diğer sivil toplum örgütleri, ilgili meslek odaları ve bilimsel kurumların katılımıyla olgunlaşacak kararlar doğrultusunda, çevre düzeni ve bölge planlarındaki genel ilkelere uygun olarak düzenlenmelidir.

Bu planlarla uyuşmayan mevzii uygulama planları ya da değişikliklerinin yapılmaması ve uygulanmaması için gerekli hukuksal önlemler alınmalıdır.

5- ÖZEL SEKTÖRLE İLİŞKİLERDE DEMOKRATİK DENETİM

Forum ve panellere katılan delegeler, 1988 Ekiminde Strasbourg'da yapılan ve Avrupa Konseyi ile UIA'nın ortaklaşa düzenlediği "Kentlerde Daha İyi Yaşam Koşulları Elde Etmek" toplantısındaki 12 no'lu kararı benimsemektedirler.

Buna göre;

- Kentsel gelişimde özel sektörün giderek artan rolü, yerel yetkililerle etkin biçimde işbirliği yapılacaksa, demokratik denetimin güçlendirilmesini gerekli kılmaktadır.

- Belediyelerin, yatırımlara yönelik uygulama ve ilişkilerinde bu kuralı yaşama geçirebilmeleri için, yasal olarak zorunlu kılınacak bir düzenlemenin yürürlüğe girmesi geciktirilmeden sağlanmalıdır.

6- TARİHSEL VE DOĞAL ÇEVRELER ÜZERİNDEKİ "YEREL YETKİLERDE" BU ÇEVRELERİN "ULUSAL DEĞERLER" OLDUKLARI UNUTULMAMALIDIR.

Son yıllarda pek çok kentimizde ve özellikle İstanbul'da gözlenen tarihsel çevre yıkımlarının kültürel ve doğal

zenginlik tahribatının "dayanağı görülen" yasal düzenlemelerde, bu zenginliklerin aynı anda "ulusal değerler" olduğu gerçeğini gözardı eden yaklaşımlar, yıkım ve tahribatlarda daha pervasızca davranılmasını sağlamıştır.

Bu nedenle, söz konusu çevre ve zenginliklere etki edecek planlama ve imar çalışmalarında, salt yerel değil, ulusal ölçekteki uzmanlık ve bilim kuruluşlarının görüş ve önerilerinin alınması sağlanmalı, bu yönde Türkiye'nin de imzası olduğu uluslararası sözleşme ve protokollerdeki ilkelere titizlikle uyulması için, yaptırımlar içeren gerekli hukuki önlemler alınmalıdır.

7- İSTANBUL'UN ULAŞIMI İÇİN GERÇEK METRO VE BOĞAZ GEÇİŞLERİNDE RAYLI SİSTEME AĞIRLIK VERİLMİŞ, "TÜPGEÇİT"LER SEÇENEKSİZ ÇÖZÜMDÜR

Dünyanın tüm tarihsel kentlerinde, ulaşım sorunu kesinlikle metro sistemleriyle çözülmüşken, 3000 yıllık tarihe ve bu tarihe bağlı kültürel birikime sahip İstanbul için hâlâ "metro pahalıdır" gerekçesiyle kent için otoyolların tercih edilmesi ve "3. Köprü girişimleri", tüm ulusal demokratik güçler ve partiler tarafından kesinlikle

engellenmelidir.

Hızlı tramvayın "metro" olarak tanıtılmasına kanılmadan, bu dünya kentini "tarihe gömmek için, gerçek yeraltı metrosunun ve boğaz geçişlerinde raylı sistemlere ağırlık verilmiş tüp çözümlerinin bir an önce uygulanmaya başlanabilmesi için tüm yerel ve ulusal kaynak ve güçler seferber edilmelidir.

Forum ve panellere katılan delegeler, metro ve tüp geçitinin gecikmesine neden olan her türlü kararın ve bu kararlara şu veya bu derecede etki eden tüm kişi ve kuruluşların, İstanbul'un yok edilmesi konusunda tarih önünde hiç bir zaman aklanamayacak derecede suçlu olacaklarının bilinmesini istemekte ve bu tarihsel yanılığın ivedi olarak vazgeçilmesini önermeyi görev bilmekteyler.

SONUÇ

TMMOB İstanbul İl Koordinasyon Kurulu'nca düzenlenen Yerel Yönetimler ve Demokrasi-İstanbul Deneyi Paneli'ne katılan konuşmacı ve konuk delegeler, yukarıdaki görüş ve ilkeler doğrultusunda alınacak önlemlerin yaşama geçirilmesiyle, demokratikleşmenin gereğinin yerine getirileceğine inanmaktadır.

YEREL YÖNETİMLER EVRENSEL BİLDİRGESİ

Bu bildirge Uluslararası Yerel Yönetimler Birliği (IULA)'nın 23-26 Eylül 1985 tarihinde Rio de Janeiro'da düzenlenen 27. Dünya Yerel Yönetimler Kongresinde kabul edilmiştir.

Yerel yönetimin, ulusal yapının ayrılmaz bir parçası olarak, yurttaşlara en yakın yönetim kademesi olduğunu ve bu nedenle, yurttaşların yaşama koşullarıyla ilgili kararların alınmasına katılmalarını sağlamak ve toplumsal gelişmenin hızlandırılması konusunda onların bilgi ve yeteneklerini seferber etmek bakımından en elverişli konumda bulunduğunu gözönünde tutarak;

insan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin 21. maddesinde benimsenen, halkın iradesinin yönetim yetkisinin temelini oluşturduğuna ilişkin ilkeyi hatırlayarak;

Toplumsal ve ekonomik gelişmeye ilişkin ulusal plan ve programların hazırlanmasına ve yürütülmesine toplumun bütün öğelerinin, gereğince etkin katılımını sağlamak için önlemler alınması gerektiğini de gören 11 Aralık 1969 tarih ve 1542 sayılı Birleşmiş Milletler Genel Kurulu Kararıyla kabul edilen Sosyal İlerleme ve Gelişme Bildirgesi'ni akıldan çıkarmayarak;

Avrupa Konseyi'ni oluşturan 21 ulusal yönetimin, Haziran 1985'te Ye-

rel Yönetim Sözleşmesi'ni kabul etmiş olduğunu dikkate alarak; Yurttaşların kendilerini bağlı ve ona karşı sorumlu hissettikleri uyumlu bir topluluğun yaratılmasına yönelik koşulların en iyi yerel düzeyde sağlanabileceğini gözönünde tutarak;

Yerel yönetimin güçlendirilmesini, daha etkili ve demokratik kamu politikaları sağlayarak ulusun bütünü güçlükleştirdiğini vurgulayarak;

Karar alma sorumluluğunun yerel yönetim birimlerine dağıtılmasının, merkezdeki tıkanmayı azalttığını ve yönetimin işleyişini hızlandırdığını, yeni kurumlara canlılık kazandırdığını ve mevcut hizmetlerin ve toplumsal olanakların korunup yaygınlaştırılması ihtimalini artırdığını gözönünde tutarak;

Daha etkili bir demokratik süreci yaşama geçirme ve böylece halklarının refahını artırma çabalarında bütün ulusların yönelmesi gereken bir standart görevi göreceği aşığıdaki Yerel Yönetim Bildirgesi'ni ilan eder; ve

IULA Genel Sekreteri'ne, dünyanın dört bir yanında Yerel Yönetimlere ve uygulamasını sağlam bir biçimde yerleştirmek amacıyla, bu Bildirgeyi, Birleşmiş Milletler'in politika oluşturucu organlarına sunma görevini verir.

Madde 1-Yerel yönetime ilişkin anayasal temel

Yerel yönetim ilkesi, ülkenin genel yönetim yapısı ile ilgili anayasada veya temel yasalarda yer almalıdır.

Madde 2-Yerel yönetim kavramı

1. Yerel yönetim, yerel yönetim birimlerinin kamuya ilgili yerel işleri kendi sorumlulukları altında ve yerel halkın çıkarları doğrultusunda düzenleme ve yönetme hakkını ve ödevini dile getirir.

2. Bu hak, eşit ve genel oyla dönemsel olarak serbestçe seçilen bireyler ve temsili organlar tarafından kullanılmalı ve bunların temel yöneticileri bu esaslara göre seçilmeli veya seçilmiş organın katılımıyla atanmalıdır.

Madde 3-Yerel yönetimin kapsamı

1. Kamusal sorumluluklar, yerel yönetimin yurttaşa en yakın temel birimlerince kullanılmalıdır. Bunlar, her ülkedeki uygulama uyarınca, ara veya bölgesel düzeydeki birimler tarafından da kullanılabilir.

2. Yerel yönetim birimleri, bir başka makamın tekeline bırakılmamış veya yerel yönetimin yetki alanının özellikle dışında tutulmamış bulunan her alanda inisiyatif kullanma konusunda genel bir hakka sahiptir.

3. Yerel yönetimlerin temel sorumlulukları ve bu sorumlulukları değiştirmeye ilişkin usul işlemleri, anayasa veya yasa da öngörülmemelidir.

4. Yerel yönetim birimlerine verilen yetkiler kural olarak tam ve yerel yönetim birimlerine özgü olmalıdır. Merkezi veya bölgesel bir yönetim birimine, anayasa veya yasaca, sorumluluğu yerel yönetim birimleriyle paylaşılan sorunlara müdahale yetkisi verilmesi halinde, yerel yönetim birimlerinin, inisiyatif kullanma ve karar alma hakları korunmalıdır.

5. Merkezi veya bölgesel bir makamca kendilerine yetki ve görev aktarımı yapılması durumunda, yerel yönetim birimlerine, mevzuatın uygulanışını yerel koşullara uyarlama konusunda takdir yetkisi tanınmalıdır.

6. Yerel yönetim birimleri, öbür yönetim kademeleri tarafından yerel düzeyde etkiye sahip kararlar alınmasına makul ve etkin bir biçimde katılmalıdır.

Madde 4- Mevcut yerel yönetim birimlerinin korunması

1. Anayasanın veya ulusal hukuken yerel karar organlarının askıya alınmasına ya da varlığına son verilmesine veya yerel yönetim yetkililerinin geçici ya da sürekli görevden alınmasına olanak tanıması durumunda, bu işlem yasalarda önce-den öngörülen usule uygun olarak yapılmalıdır. Bunların işleyişi, yasalarda öngörülecek kısa bir süre içinde eski durumuna kavuşturulmalıdır.

2. Yerel yönetim birimlerinin sınırlarında değişiklikler, ancak yasayla ve ilgili yerel topluluğa veya topluluklara danışıldıktan sonra ve

yasanın izin verdiği hallerde referanduma da başvurularak yapılmalıdır.

Madde 5- Yerel yönetim için yeterli idari yapılar

1. Yerel yönetim birimleri, kendilerini yerel ihtiyaçlara uydurmak ve etkin bir yönetim sağlamak için kendi iç idari yapılarını belirleyebilmelidir.

2. Yerel yönetim personelinin istihdam koşulları ve eğitim olanakları, cazip mesleki olanaklar sağlayacak biçimde olmalıdır. Merkezi yönetim, yerel yönetimde, meslekte ilerleme ve liyakat sistemlerinin devreye sokulmasını özendirmeli ve kolaylaştırmalıdır.

Madde 6- Seçilmiş yerel temsilcilerin görev koşulları

1. Seçilmiş yerel temsilcilerin görev koşulları, bu kişilerin işlevlerinin serbestçe yerine getirilmesini güvence altına almalıdır.

2. Bu koşullar, özellikle, uygun ücret ve toplumsal refah olanaklarını sağlamalıdır.

3. Seçimle gelinen yerel görevin yerine getirilmesiyle bağdaşmaz sayılan görevler ve faaliyetler ancak yasayla belirlenmelidir.

Madde 7- Yerel yönetim birimlerinin faaliyetlerinin denetimi

1. Yerel yönetim birimlerinin denetimine ilişkin usuller ancak anayasa veya yasayla oluşturulmalıdır.

2. Yerel yönetim birimlerinin denetlenmesi kural olarak sadece hukuken uygunluğu sağlamayı amaçlamalıdır.

Madde 8- Yerel yönetim birimlerinin kaynakları

1. Yerel yönetimler, öbür yönetim kademelerinden ayrı, kendilerine özgü yeterli mali kaynaklara sahip ve yetkileri çerçevesinde bu gelir kaynaklarında serbestçe tasarrufa yetkili kılınmalıdır.

2. Yerel yönetim birimlerine kaynak tahsisi, bu birimlerin üstlendikleri görevlerle orantılı olmalıdır. Bu kaynaklar, kesintisiz kamu hizmetlerine ve yeterli mali planlamaya olanak verecek tarzda, düzenli ve sürekli bir nitelik taşımalıdır. Her yeni sorumluluk devri, o sorumlu-

luğun yerine getirilmesi için gerekli mali kaynakların tahsisi ile birlikte gerçekleştirilmelidir.

3. Yerel yönetim birimlerinin mali kaynaklarının önemli bir bölümü, oranlarını yerel yönetim birimlerinin belirleyeceği yerel vergilerden, harç ve resimlerden kaynaklanmalıdır.

4. Yerel yönetim birimlerinin toplama yetkisine sahip olduğu, bir mali eşitleme sistemi aracılığı ile güçlendirilmelidir.

5. Mali yönden daha zayıf yerel yönetim birimlerinin özerkliği, bir mali eşitleme sistemi aracılığı ile güçlendirilmelidir.

7. Yerel yönetimlere özgü projelerin veya hizmetlerin finansmanına tahsis edilen yardımlardan çok, genel yardımların sağlanması özendirilmelidir. Yardım sağlanması, yerel yönetim birimlerinin yetki alanları içinde izledikleri politikalara yersiz müdahalelere neden kılınmaz.

Madde 9- Yerel yönetim birlikleri

1. Yerel yönetimler, yetkilerini kullanmada, ortak çıkarlarının savunulması ve geliştirilmesi ve üyelerine belli hizmetler sağlamak için birlikler kurma yetkisine sahip kılınmalıdır.

2. Diğer yönetim kademeleri, yerel yönetimlerle ilgili yasal düzenlemeler konusunda yerel yönetim birliklerine danışmalıdırlar.

Madde 10- Uluslararası bağlar

1. Yerel yönetim birimlerinin birlik kurma ve birliklere katılma hakkı, uluslararası bir yerel yönetimler birliğine katılma hakkını da kapsamalıdır.

2. Yerel yönetim birimleri, değişim ve işbirliği ve uluslararası anlayışın geliştirilmesi amacıyla, başka ülkelerdeki benzerleriyle ilişkiler kurma yetkisine de sahip kılınmalıdır.

Madde 1- Yerel yönetimlerin özerkliklerinin yasal yönden korunması

Yerel yönetimler, özerkliğini korumak ve görevlerini belirleyen ve çıkarlarını koruyan yasalara uyulmasını sağlamak için yasal yollara başvurma hakkına sahip kılınmalıdır.